

francuske i engleske čete odvažne napadaje na neprijateljske linije. 8. t. m. preneraziše naše i francuske čete neprijateljske postojanke na južnim obroncima Doso dei morti, ubiše nekoliko Austrijanaca te dopremiše unatoč zatvornoj vatri 21 zarobljenika. U noći 9. t. m. pregazile su iznenada engleske čete, također pomoću topništva, neprijateljska ušančenja između Canove i Asiaga na 8 točaka, zadaše neprijatelju teških gubitaka te se opet povratiliše u svoje linije sa 374 zarobljenika, među kojima 10 časnika, 10 strojnih pušaka, 4 minometa i tegleća marva. Za prvih sata 9. t. m. provališe francuske čete neprijateljsku glavnu poziciju na Sisemolu, prodreše duboko u nju, uništiše velik dio posatke a prisiliše ostatke na predaju. Plen: 5 časnika, 243 momaka, jedan oklopni mužar i 8 strojnih pušaka. Dalje na istok uspelo je našim odelijima, izlazeći iz položaja Monte di Val Bella, Col del rosso i Col del El, da na više mesta prekorače jake neprijateljske obrambene uredjaje. U ljutoj borbi zadaše neprijatelju teških gubitaka te dopremiše kao zarobljenike 2 časnika i 57 momaka. Naši gubici i oni naših saveznika ostaje unatoč žestokom neprijateljskom protudelovanju veoma niski. U zračnim bojama sastrelismo 2 neprijateljska aparata.

Amerikanski izveštaj od 10. kolovoza na večer: U odseku, držanom od naših četa, nikakav osobiti događaj.

* **Nedoslednost u političkoj borbi.** Omladina je izdala nije tomu davno poziv, u kom se sve iskreno misleće narodne ljude pozivlje na borbu protiv frankovcima, na bojkot njihovih vodja i svakog pristaje njihove stranke. Sve su poštene hrvatske novine priopćile taj poziv, i sad bi se imalo očekivati, da ne će ostati pri rečima, već će se dosledno preći: i na delo, kako su izričito to zahtevale „Pr. morske Novine“. Medjutim frankovci još uvek vode svoju ogavnu politiku dalje, a medju zaključcima Društva hrvatskih književnika i novinara radi bojkota hrvatskog kazališta čitamo uz ime „Hrvatska Država“, „Glas SZA“, „Male Novine“, „Hrv. Njiva“, „Knjiž. Jug“, „Ženski Svijet“, itd. Stranskijeve „Lidove Novine“ rekoše na tudje denuncijacije: „Za poštenog protivnika imamo poštena sredstva za borbu, za psa dovoljna je i batina“.

* **„Srpski dokumenti“ i frankovci.** Dne 21. ožujka 1917. izneo je mađarski zastupnik Smrecsany: u ugarskom saboru svoja atrikcija o „srpskim dokumentima“. Ti „srpski dokumenti“ bili su utelovljeni u nekoj tobožnjoj Pašićevoj listini članova „Narodne Odbrane“. Od zastupnika hrvatsko-srpske koalicije beše u toj listini: Svetozar Popović, Većeslav Wilder, Gjurio Surmin, Srgjan Bujisavljević, Ivan Lorković i barun Josip Rajčić. — Dne 7. o. mj. izneo je opet barun Josip Rajčić izjavu protiv klevetanju hrvatsko-srpskih zastupnika te ustvrdio da se te klevete osnivaju na patvorenoj listini. Ministar-predsednik dr. Wekerle izjavio je, da se o krivljavanju imaju svesti na hrvatske izvore. Dalje je izjavio da su dva državna odvjetnika proučila dokumente, te nisu našla nikakvog razloga sumnjčenju zastupnika. — „Arbeiter-Zeitung“ pišući o tome nadovezuje: „Hrvatski zastupnici čini se da se zadovoljavaju konstantovanjem, da su bili nepravedno i samo na temelju krivotvorenja klevetani; no javno mnenje ne može se time zadovoljiti, već postavlja pitanje, ko behu krivotvoritelji i što im se dogodilo, izakako beše njihova lopovština raskrinkana. Wekerle govori o „hrvatskim izvorima“; prema tomu je već moguće, da se hulje imaju tražiti u krugovima između „hrvatske stranke prava“, o čijem je denuncijantskom poslovanju hrvatski ban nedavno u hrvatskom saboru učinio tako uništavajuća otkrića“. — Mnenje neutralnog socijalističkog lista i nipošto „dopis iz Zagreba“.

* **Grof Tisza o petoj godišnjoj rata** U posljednjoj svesci tednika „Igazmondo“ obelodanjuje grof Stjepan Tisza članak pod naslovom: „Sto da činimo?“ U tom članku veli se medju ostalim i ovo: „Bilo je doba, kad se i u krugovima neprijateljskih naroda jače podigoše glas i ljubav prema bližnjemu i iskrena želja za mirom. Na žalost je uspelo huškačima rata vazda ugušiti ih. Najprije učiniše to, prikazujući nove nade, a ističući nove saveznike, a kasnije opet sokoleći svoje pristaše, da je kod nas došlo do rasula i bojznosti i da se pod pritiskom patnja i stradanja što ih donosi rat, raspada ona granitna litica delotvorne i požrtvovne domovinske ljubavi, koja je do sada bila sigurnim temeljem naših dojučakšnjih pobjeda. Zavisiti sve o tome, da ovu nadu naših neprijatelja osramotimo. Sve zavisi o tome, da u našoj duši obnovljenom snagom oživi odlučnost prve ratne godine. Ne zaboravimo, da je egzistencija našega naroda i naše domovine još i danas u pogibelji, da se na talijanskim i francuskim bojištima bije boj i za naš integritet i nezavisnost. Ako budu pobedili naši neprijatelji, platit ćemo to udovima, što će se izrezati iz tela naše ugarske domovine. Ne zaboravimo, da živimo u sudbonosnim danima, u kojima se biju narodi za svoju egzistenciju, a u koje dane moramo mi zaboraviti na sve drugo, zapostavljajući sve drugo i naš život i našu krv i naš imetak, položiti naše

najbolje telesne i duševne snage na oltar domovine. Svaka reč, svaki čin, koji prouzročuje u domovini razdor i obnavlja protimbe ili mržnju medju strankama, zločinstvo je počinjeno na domovini što se nalazi u pogibelji. Što duže će potrajati rat i što će gore biti patnje, koje će na nas navaliti, tim veći je taj zločin i manje se može oprostiti. Sve bi bilo uzaludno, što je bilo u tim bojama u četiri sumorne i slavne godine: i raskošno prolivena krv i žalost udova i siročadi, stradanja žena, dece i slabih staraca, kao i njihove boli, sve bi to bilo uzaludno, kad bi nas velike sposobnosti mađarskoga naroda u poslednjem odsječku ovoga rata napustile i ostavile na cedilu.

* **Zastupnici državnog radništva kod Husareka.** Dopisni ured javlja iz Beča od 11. kolovoza: Jučer na večer posetiše pod vodstvom nar. zastupnika Förstera zastupnici radništva državnih obrata i to kovnice, državne tiskare, tvornica duhana, brzajavnih i telefonskih uredjaja i trčanskih skladišta ministra-predsednika Husareka te mu predali spomenicu tičući se njihovih materijalnih zahteva. Ministar je predsednik izjavio, da priznaje opravdanost njihovih zahteva te je istaknuo, da je za svakog radnika važno, da se provede finansijska reforma za poboljšanje valute, pošto bi se njom povisila kupovna vrednost novca. Ministar je na koncu primetio, da se moramo izbaviti od gospodarstva ceduljama.

* **Izbor finskog kralja.** Javljaju iz Helsingforsa: Kako se doznaje, sastat će se finški sabor već 27. kolovoza, da izabere finskog kralja.

* **Let u Egipt.** Reuterov ured javlja službeno, da su dva časnika engleskog letalačkog zbora poleteli na običnom službenom aparatu u Egipt. Letaći prevališe put od preko 2000 milja.

* **Kitaj i papa.** Reuter javlja, da je kitajska vlada uskratila primitak papinog nuncija.

* **Nemački se poslanik ne vraća u Moskvu.** Wolffov ured javlja od 10. t. m.: Obzirom na ugrožavanje članova poslanništva usled razvoja prilika u Moskvi a pogotovo radi stranačke proklamacije sovjetske republike o uporabi terora kao bojno sredstvo zaključilo se, premestiti nemačko poslanništvo iz Moskve u Pskov. Time se imaju sprečiti upadice, koje se uz najbolju volju ne mogu onemogućiti te se kod danih prilika gotovo ne dadu izbeći, i koje bi bile kadre, da ugroze odnošaje između Nemačke države i sovjetske republike. (Pskov leži u delu Rusije, koji je zaposednut po nemačkim četama. O. u.)

Iz bivšeg ruskog carstva.

Japanski predujam sibirskoj vladi. — Intervencija u Sibiriji i harza u Tokiju. — Bojevi u severnoj Rusiji. — Boljševici zatvaraju Engleze i Francuze kao taoce. — Ratno stanje između Rusije i antanta. — Proglas Engleza Rusima. — Okršaji na finskoj granici. — Englezi u Petrosadovsku. — Ultimatum zemstva u Vladivostoku.

Službeno se javlja, da je japanska vlada predujmila 500 milijuna provizornoj sibirskoj vladi uz uvjet, da obrazuje jednu veliku vojsku kao i za to da prehrani japanske čete u Sibiriji. — Prema jednom ovdešnjem listu, javljaju „Times“ iz Tokia: Opadanje najglavnijih efekata na japanskoj burzi dne 3. kolovoza bez sumnje su najrečitiji komentar trgovačkoga sveta prema vojničkoj akciji Japana u Sibiriji. I japanska štampa piše, da se radi sada o kud i kamo većoj stvari nego o podupiranju češko-slovačke brigade. — „Hamburger Fremdenblatt“ donosi ovaj telegram iz Helsingforsa: Boljševici su se pod pritiskom engleskih i francuskih četa povukli prema jugu, a antantne čete stoje sada u Pognezu. One su razrušile železnicu severno od ovoga mesta. Boljševici pljačkaju i haraju sve što im pod ruku dodje. U šumama između Finske i Karelije izgladneli članovi finske crvene garde lutaju po svim stranama.

Petrogradska brzajavna agentura javlja iz Moskve: Pošto su Englezi zaposeli ruske gradove, a da nisu navestili rat te streljaju ruske građane, većim delom članove sovjeta, bili su uapšeni engleski i francuski buržoa, da budu internovani kao faoci. Isključeni su stari ljudi, muževi sa brojnom obitelji kao što i: vi radnici.

Reuterov ured javlja iz Washingtona, da je amerikanski konzul u Moskvi obavestio državni odeo, da je Lenin izjavio, kako postoji već ratno stanje između države sporazuma i sovjetske vlade. Na upit saveznih konzula odgovorio je Čičerin, da se ova konstatacija ne može smatrati naveštajem rata, već naravnim izjavom onog obrambenog stanja, u kojem se nalazila svojedobno Rusija nasuprot Nemačke.

Reuterov ured javlja: Engleska je vlada dala u Vladivostoku, Murmanu i Arhangelsku priopćiti proglas na ruski narod, u kojem ističe, da Englezi dolaze kao neprijatelji Rusije, kako bi ju spasili od uništenja po Nemačkoj te izjavlja svečano, da neće pridržati niti pedalj ruske zemlje i da ne misli nametnuti Rusiji ikoji politički sustav. Ruski narod imad naprotiv sam, da odluči o svojem budućem

državnom obliku i o konačnom rešenju svojih socijalnih problema. Proglas pozivlje Ruse, neka okupe oko zastave slobode i nezavisnosti, koju podigla antanta, da pobjede ona načela, bez kojih nema niti trajnog mira niti prave slobode sveta. Proglas svršava sa željom, da bi se razvila industrijalna i naravna pomoćna vrela zemlje, koje će antanta promicati.

Helsingforski list doznaje, da odeljenje finskih crvenih gardista, nekih 200 momaka, stoji pod zapovedništvom engleskih časnika u blizini finske granice, 50 kilometara od Tuhte. Navodno da je došlo do manjih sukoba sa finskim pograničnim četama. Iz drugog se izvora potvrđuje, da su s četete sporazuma približale Petrosadovsku na jezeru Onega i da su zaposle taj grad. — „Temps“ doznaje, da su boljševici uapšili u Moskvi francusko generalnog konzula Gronnardsa, šefa francusko vojničkog odaslanstva Lauragnea i suradnika Gronnardsa Machona. — Reuterov ured javlja iz Vladivostoka, da je tamošnje zemstvo upravilo na konzularni zbor ultimatum, u kojem traži progono generala Horvata iz svojih budućih kotara.

Domaće vesti.

Odlazak dece na prehranu u Hrvatsku ili Slavoniju bit će u četvrtak na 15. o. m. u jednom sat posle podne. Roditelji se preporuča, da dovedu decu na vreme i donesu sobom legitimaciju na kojoj je dete zaplcano.

Isplate begunačkih potpora. Od c. k. se po reznog u Puli javlja: Kaošto je već danom 31. srpnjam tek. god. objavljeno bilo, isplaćivat će se begunačke potpore, što ih je ovdješnje c. k. k. k. poglavarstvo već nakazalo, a dosad ne biše još isplaćene, kao i doprinosi za opskrbu te državne potpore, kod ovdješnje c. k. porezne blagajne samo u vreme od 11. do uključivo 20. kolovoza 1918. i to u predpoldajšnjim satovima od 8—12. Da se pak prevellki gnječi i strel ljudi izbjegne, isplaćivat će se redom kako slede:

dne 12. ov. m. od broja nakaznice	1 do	4000
13. „ „ „	4001	6000
14. „ „ „	6001	8000
15. „ „ „	8001	10000
16. „ „ „	10001	12000
17. „ „ „	12001	14000
19. „ „ „	14001	16000
20. „ „ „	16001	dalje

Pozivaju se dakle oni, koji imaju pravo, da dignu navedenu potporu, da se strogo drže gore naznačenog reda.

Prosveta.

„Novo društvo“. Primili smo 2. broj mesečne socijalističke smotre „Novo društvo“ što je izdaje i uredjuje V. Korač, sa sljedećim sadržajem: Uvodnik. — Gjurio Cvijić: Socijalna demokracija i nacionalni problem (Narodni program socijalističke „Ijvice“ u Austriji). — V. Korač: Rat i prahrana II. — ab.: Povodom jedne polemike. — Bilješke iz politike: Rastvaranje u koaliciji. Vijećanja u Pešti (piše V. K.); Stranački zbor poljske soc. demokracije. Iz radničkog pokreta: Kongres radničke strukovne organizacije Hrvatske i Slavonije (piše V. K.). Sa sveučilišta: Ekonomski položaj našeg djaštva (piše B. G.). Nove knjige (recenzije) Abdutusa: „Problemi maleg naroda“. Krleža: „Pjesme I. Flamarion: „Propast svijeta“. Podlistak: Miroslav Krleža: Plamenl vetar. — Iskric. Pojedini svezak stoji 2 krune. Pretplata na 6 meseci iznaša K 9.— Sve poštanske pošiljke šalju se na upravu „N. D.“ Zagreb, Kačićeva ulica 9a.

Mali oglasnik

Traži se devojka

za sve kućne poslove. — Silić, ulica Franje Ferdinanda br. 1-1.

Traži se stan

sa dve sobe i kuhinjom. Adresu položiti kod uprave lista.

U trgovini pokustva, Pl. Barbačica,

u Sišanskoj ulici, prodaje se novo prispjelo pokustvo.

Velik izbor listovnog papira

u mapama i kutijama preporuča

Jos. Krmpotić - Pula

Knjige

Dioničke tiskare

mogu se dobiti u podružnici Jos. Krmpotić ulica Franja Ferdinanda br. 3.

Oglasujte

u „Hrvatskom Listu“

„Kreditno i eskomptno društvo“

— Pula trg. Cvetozna 45 —

prima u pohranu novac uz najviši mogući kamatnjak, te isplaćuje uloške po dogovoru, bez obzira na ratno doba u svakoj visini. Uredovni satovi samo od 4 do 5 po podne.